

Chuyên gia Ngân hàng Thế giới: Thực hiện "Sáu con mắt" tốt thì thị trường vốn hoạt động hiệu quả

06:59 25/04/2022

Theo chuyên gia của Ngân hàng Thế giới - WB thì quy mô thị trường vốn của Việt Nam đã trở nên quá lớn để ở lại nhóm Thị trường Cận biên.

Phát biểu tại Hội nghị phát triển thị trường vốn an toàn, minh bạch, hiệu quả, bền vững nhằm ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm các cân đối lớn của nền kinh tế, do Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì, ông Zafer Mustafaoglu, Giám đốc Khối Nghiệp vụ về Tài chính, Năng lực Canh tranh và Đổi mới sáng tạo, Khu vực Đông Á-Thái Bình Dương, Ngân hàng Thế giới (WB) cho rằng, Chính phủ Việt Nam đã đạt được những thành công trong phát triển các thị trường vốn, tạo ra một khu vực tài chính đa dạng và giảm sự phụ thuộc quá mức vào khu vực ngân hàng để cung cấp kênh dẫn vốn dài hạn phục vụ phát triển.

Việt Nam có khát vọng trở thành quốc gia thu nhập trung bình ở ngưỡng cao vào năm 2035 và quốc gia thu nhập cao vào năm 2045, nên chúng ta có thể kỳ vọng chất lượng và chiều sâu của khu vực tài chính của quốc gia ít nhất cũng phải ngang bằng với các quốc gia so sánh.

Ông Zafer Mustafaoglu, Giám đốc Khối Nghiệp vụ về Tài chính, Năng lực Cạnh Tranh và Đổi mới sáng tạo, Khu vực Đông Á-Thái Bình Dương, Ngân hàng Thế giới (WB). Ảnh VGP/Nhật Bắc.

Theo đại diện WB, quy mô thị trường của Việt Nam đã trở nên quá lớn để ở lại nhóm Thị trường Cận biên. Thị trường cổ phiếu của Việt Nam đã có trọng số trên 30% trong Chỉ số Thị trường Cận biên Toàn cầu của MSCI. Đây là trọng số lớn nhất; tiếp theo là Maroc là 10%. Việt Nam giống như võ sĩ hạng trung nhưng vẫn đang tham gia thi đấu trong nhóm hạng nhẹ.

Theo ông Zafer Mustafaoglu, Chính phủ Việt Nam đã nỗ lực nâng cấp thành Thị trường Mới nổi. Điều đó không chỉ đem lại cải thiện về chất lượng mà còn thu hút sự quan tâm của các nhà đầu tư quốc tế thứ hạng lớn đến Việt Nam.

Ví dụ trên thị trường cổ phiếu, nâng cấp thành Thị trường Mới nổi có thể đem lại thêm 10 tỷ USD đầu tư gián tiếp mới cho Việt Nam, trong đó riêng năm đầu tiên có thể tiếp nhận thêm từ 2-5 tỷ.

Theo đại diện WB, để đạt được kết quả đầy hứa hẹn đó, Việt Nam cần phải có nền tảng vững chắc để thị trường hoạt động hiệu quả.

Theo đó, đại diện WB giới thiệu khái niệm SÁU CON MẮT (6 chữ I trong tiếng Anh). Đây là 6 yếu tố của nền tảng thị trường cần được quan tâm sát sao.

Thứ nhất là "**Thể chế**". Ở đây, cần nói đến những thể chế tạo ra chính sách, ban hành quy định, thực hiện chức năng giám sát và thực thi hiệu lực. Quy định không nên quá chặt chẽ làm cản trở sự phát triển của thị trường, nhưng cũng không nên quá lỏng lẻo để những cá nhân xấu và tác nhân xấu trên thị trường lợi dụng trục lợi một cách không công bằng. Giám sát hiệu quả và thực thi hiệu quả chính là chìa khóa.

Thứ hai là "**Hạ tầng**". Chìa khóa ở đây là giao dịch và thanh toán hiệu quả và an toàn. Thị trường cần nền tảng để thu thập và chia sẻ thông tin một cách đáng tin cậy kịp thời và đáng tin cậy, bao gồm thông tin về chứng khoán, doanh nghiệp, giá cả và giao dịch.... Điều đó khiến cho thị trường trở nên minh bạch hơn; và là điều kiện cần để thị trường hoạt động hiệu quả. Đối với thị trường trái phiếu doanh nghiệp, tổ chức đánh giá định mức tín nhiệm là một phần quan trọng của hạ tầng thông tin. Đánh giá định mức tín nhiệm nên được thúc đẩy ở Việt Nam.

Ba yếu tố tiếp theo là "**Bên phát hành**", "**Nhà đầu tư**" và "**Tổ chức Trung gian**".

Đối với "**Bên phát hành**", chính sách cần tạo thuận tiện cho tất cả các loại hình doanh nghiệp, dù lớn dù nhỏ, là doanh nghiệp nhà nước hay dân doanh, là công ty đại chúng hay tư nhân, đều có thể huy động vốn trên thị trường vốn thông qua các kênh phù hợp, một cách lành mạnh, an toàn, hiệu quả. Họ đều là bộ phận của các thị trường vốn.

Ảnh minh họa internet.

"Nhà đầu tư" chính là máu đưa ô-xy đến các bộ phận của thị trường. Bảo vệ nhà đầu tư là ưu tiên hàng đầu trong các quy định về chứng khoán. Nhà đầu tư cần được giáo dục. Nhưng chúng ta cũng nên ghi nhận rằng không phải tất cả các loại chứng khoán đều phù hợp với mọi nhà đầu tư, nhất là các nhà đầu tư cá nhân. Một số loại chứng khoán, ví dụ như trái phiếu doanh nghiệp phát hành riêng lẻ, cần được duy trì trong thị trường chuyên nghiệp hoặc đòi hỏi trình độ cao hơn.

Định nghĩa về nhà đầu tư chuyên nghiệp có thể được thắt chặt, để ngăn ngừa các nhà đầu tư thiếu kiến thức và kỹ năng phân tích mua chứng khoán mà thực sự không phù hợp với họ. Thông thường các quỹ đầu tư hoặc quy tín thác, có vai trò hữu ích để tập hợp các khoản tiết kiệm và đầu tư chúng một cách chuyên nghiệp. Đưa định mức tín nhiệm vào cân nhắc khi ra quyết định đầu tư cũng là yếu tố rất quan trọng. Chính phủ có thể cân nhắc về áp dụng định mức tín nhiệm vào các quy định về đầu tư của quỹ bảo hiểm, hưu trí và quỹ tương hỗ.

Liên quan đến các **"Tổ chức Trung gian"**, trung gian chứng khoán là một hoạt động đòi hỏi phải được cấp phép và giám sát chặt chẽ. Các tổ chức trung gian khác nhau có vai trò khác nhau, ví dụ môi giới chứng khoán không được nhận tiền gửi kỳ hạn, đại diện bán của ngân hàng không thể bán chứng khoán (cổ phiếu hoặc trái phiếu) cho khách hàng. Những người này phải được cấp phép hành nghề, họ phải tuân thủ chuẩn mực hành vi tốt và chịu trách nhiệm giải

trình về bất kỳ sai phạm nào.

Yếu tố cuối cùng là "**Công cụ**". Hiểu được các công cụ khác nhau là chìa khóa để ban hành chính sách.

Trên thị trường trái phiếu doanh nghiệp, thị trường Chào bán đại chúng và thị trường phát hành riêng lẻ có sự khác biệt. Trên thị trường chào bán đại chúng, các cấp có thẩm quyền cần tiếp tục hài hòa quy trình phê duyệt phát hành và niêm yết trái phiếu, để thủ tục trở nên nhanh hơn. Nên khuyến khích các doanh nghiệp tốt tham gia vào thị trường trái phiếu doanh nghiệp đại chúng sẽ giúp họ tiếp cận mạng lưới các nhà đầu tư rộng hơn.

Liên quan đến chính sách về thị trường phát hành riêng lẻ, nhu cầu đặt ra là cần thắt chặt các quy tắc về nhà đầu tư chuyên nghiệp, sao cho không hạn chế các doanh nghiệp tham gia.

Nguồn Chinhphu.vn